

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

לפני כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא

התובעת

פלונית

ע"י ב"כ עו"ד עדנה אוריון

נגד

הנתבעים

1. צל עץ תמר המזרחית
2. מגדל חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד יריב מדר

הצד השלישי

מאיר עבדי בניה בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד לימור הוכפלד-מורד

הצד הרביעי

מנורה חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד מיטב ואז

פסק דין

1 יום אחד התארכה התובעת במסעדה. לאחר שהתיישבה ליד שולחנה, לפתע, חלק מתקרת
(1 המסעדה צנח לכיוונה ולדבריה, פגע בגופה. התובעת הגישה תביעת נזק גוף נגד
2 המסעדה, שהגישה הודעת צד שלישי נגד הקבלן אשר התקין את התקרה, וזה בתורו הגיש
3 הודעת צד רביעי נגד המבטחת שלו. אם כן, חבות כל אחד מהנתבעים ואומדן נזקיה של
4 התובעת, הן השאלות שמונחות לפניי.
5
6

7 הנתבעת 1 היא המסעדה והנתבעת 2 היא המבטחת שלה (להלן יכוננו ביחד לנוחיות
(2 הדין: "המסעדה"). הצד השלישי היא החברה הקבלנית (להלן תכונה: "החברה
8 הקבלנית" או "הקבלן") והצד הרביעי היא המבטחת שלה (להלן: "חברת הביטוח").
9
10

עיקר טענות הצדדים

11
12
13 (3 התובעת, ילידת שנת 1986, טוענת בתביעתה בין השאר, כי היא נפגעה בגופה ביום
14 5.5.2013 עת סעדה במסעדה, כאשר לפתע, במהלך הארוחה, קרסה תקרת המסעדה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

1 ופגעה בה (להלן: "האירוע"). כתוצאה מכך, היא נפגעה בגבה, בצווארה ובכתפיה. היא
2 פנתה לקופת החולים ושם אובחן שהיא סובלת מכאבים ומהגבלה בתנועות גבה וצווארה.
3 בנוסף, סבלה התובעת מנזק נפשי כתוצאה מההגבלה והפחד שאחזו בה בעת האירוע,
4 בעטיו נזקקה לטיפול נפשי. היא טוענת שהאירוע נגרם בשל רשלנות הנתבעים ואין
5 להטיל עליה אשם תורם כלשהו. עקב פגיעתה הגופנית, נגרם לה נזק ממוני ולא-ממוני
6 ומכאן התביעה לפיצויים.

7

8 המסעדה טוענת מנגד, בין השאר, כי החלק שנפל הוא חלק מהתקרה האקוסטית, והוא (4
9 נפל ליד התובעת ולא עליה. מדובר באירוע פתאומי שלא ניתן היה לצפות אותו. לתובעת
10 לא נותרה נכות רפואית עקב האירוע. הנזק האורתופדי הנטען על-ידה חלף לאחר תקופת
11 אי-הכושר, מה גם שאין עדות לקיומו של נזק נפשי וטענותיה בנדון לא הוכחו. לפי
12 המסעדה, ככל שתיקבע חבות, הרי יש להטיל אותה על הקבלן שהתקין את התקרה.
13 המסעדה מתבססת בהקשר זה על הוראת סעיף 15 בפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן:
14 "הפקודה"). המסעדה סמכה על הקבלן, שהוא איש מקצוע והנדסאי, כי יבצע את
15 העבודה בהתאם לתוכניות, ואין לה יכולת לדעת האם העבודה בוצעה לפי התוכניות
16 שממילא לא הוצגו על-ידי הקבלן.

17

18 הקבלן מצדו טוען בין השאר, כי לתובעת לא נותרה נכות רפואית עקב האירוע וזה גם (5
19 עולה מראיותיה. התובעת הגישה את התביעה בחוסר תום לב תוך ניסיון להיפרע בפיצוי
20 גבוה. לעניין אחריותו, טוען הקבלן, כי אמנם ביצע עבודות שיפוצים עבור המסעדה, אך
21 לאחר שאלו הושלמו, ביצעה המסעדה שינויים מהותיים ללא ידיעתו. בין היתר, בוצעו
22 התקנות של מאווררי תקרה באופן לא מקצועי על-ידי חיבורים לתקרה המונמכת ולא
23 לתקרת הבטון שמעליה עם עוגנים מתאימים לתליית מאווררים כאלה. בנוסף, התקנה
24 המסעדה בצורה רשלנית מזגנים ותריסים להם, ולשם כך הם חתכו את "הפרופילים"
25 שקיבעו את התקרה המונמכת, כל זאת שלא בהתאם לתוכניות, ללא פיקוח וללא חוות
26 דעת מקצועית או חוות דעת של הקבלן. עם סיום העבודות שביצע, לא היה כל ליקוי
27 בתקרה והאירוע אירע עקב נסיבות שאינן בשליטתו. מכאן, לגישת הקבלן, האחריות
28 רובצת על המסעדה. עם זאת, היה ותתקבל ההודעה נגדו, הוא עותר לחייב את חברת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

הביטוח (הצד הרביעי) לשפות אותו בכל חיוביו. הוא לא ידע כי הפוליסה שרכש וחלה על העבודות אשר ביצע, לא מתאימה למקרים מסוג האירוע שהתרחש.

(6) חברת הביטוח דוחה את טענות הקבלן נגדה וטוענת בין היתר, כי לקבלן הייתה פוליסת ביטוח לעבודות קבלניות שנועדה לצורך ביטוח עבודות אשר בוצעו על-ידו. מדובר בפוליסה "הצהרתית" לפיה תקופת הביטוח היא מיום 22.9.2011 ועד יום 30.9.2012 (להלן: "הפוליסה"). הפוליסה כוללת הצהרה על העבודות במסעדה, כאשר התקופה המוצהרת עבור אלו היא מיום 11.9.2012 ועד יום 31.12.2012. הקבלן סיים את עבודות השיפוצים במסעדה במועד שנוזכר. לפי התנאים הכלליים של הפוליסה, הביטוח יסתיים מיידית לגבי כל הפרויקט או חלקים ממנו אשר ימסרו למזמין הפרויקט, או שיתחיל השימוש בהם, או שהושלמה בהם העבודה, לפי המועד המוקדם מבניהם, אפילו היו מועדים אלה קודמים לתאריך הנקוב ברשימה כמועד תום תקופת הביטוח. הואיל והאירוע הנטען התרחש ביום 5.5.2013, מספר חודשים לאחר סיום העבודות על-ידי הקבלן, כי אז במועד התרחשותו לא היה כיסוי ביטוחי. לפי סעיף 9(ג) בתנאים הכלליים בפוליסה: "בכל מקרה לא תחוב המבטחת לגבי מקרי ביטוח, שיחולו אחרי המועד הנקוב ברשימה כמועד תום תקופת הביטוח, אלא אם הסכימה לכך המבטחת מראש, במפורש ובכתב".

ראיות הצדדים

(7) מטעם התובעת, הוגש תצהיר עדות ראשית שלה. מטעם המסעדה, הוגש תצהיר של בעליה (להלן: "בעל המסעדה"). מטעם החברה הקבלנית הוגש תצהיר של בעליה (הקבלן) ומטעם חברת הביטוח הוגש תצהיר של חתמת בחברה (להלן: "העדה").

דין והכרעה

(8) לאחר שעיינתי במכלול החומר שהונח לפניי, שמעתי את עדויות עדי הצדדים והתרשמתי מהן, וכן לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין התביעה וההודעה לצד שלישי להתקבל, וכי דין ההודעה לצד רביעי להידחות, הכל כפי שיפורט להלן.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

- 1
- 2 (9) אין מחלוקת, כי ביום האירוע צנח חלק מהתקרה במסעדה, עת התובעת התארכה בה.
- 3 עדויות הצדדים וגם מכתבה של המסעדה (העתקו צורף לכתב התביעה ולתצהיר
- 4 התובעת), מוכיחים זאת. במכתב האמור נכתב בין היתר, כי "אירע מקרה חמור וחריג בו
- 5 נפלה חלק מתקרת המסעדה המונמכת". כפי שעולה מעדות התובעת – ומקבל חיזוק
- 6 מעדות בעל המסעדה – צנחו חלקים מהתקרה לסירוגין, אחד אחרי השני (שורות 12-13,
- 7 עמוד 18; שורה 28, עמוד 46).
- 8
- 9 (10) לא ברור דיו מחומר הראיות מה משקלו של החלק שנפל ופגע בתובעת, ואולם מעדותה
- 10 עולה כי מדובר בחפץ כבד (שורה 24, עמוד 16; שורה 24, עמוד 29). מעדות בעל
- 11 המסעדה עולה, כי מדובר בתקרה כבדה מאוד מאחר ומדובר ב"לוחות עץ צפופה"
- 12 (שורות 13-17, עמוד 48). לעדויות אלו לעניין כובד התקרה האקוסטית קיים חיזוק גם
- 13 בעדות הקבלן (שורה 19, עמוד 58).
- 14
- 15 (11) התובעת העידה כי חלק התקרה שצנח פגע בה פיזית מאחורה בגב ובצוואר. היא לא
- 16 ראתה איזה חלק זה כי זה היה מאחוריה (שורות 31-32, עמוד 23; שורה 12, עמוד 24).
- 17 יתר הצדדים חולקים על כך. ברם, לא מצאתי לפקפק בעדות התובעת שהותירה רושם
- 18 אמין בנדון. כאמור, התובעת העידה שנפל חפץ כבד (שורה 24, עמוד 16); כי קיבלה
- 19 מכה "מאוד מאוד" חזקה (שורה 28, עמוד 16), כי זה פגע בה בגב (שורה 13, עמוד 17;
- 20 שורות 1-2 ו-6-7, עמוד 24). לפי תיאורה, הנוכחים שהיו עמה "נסו בבהלה. בבהלת
- 21 מוות" (שורה 15, עמוד 17) והיא עצמה הייתה בהלם, לדבריה: "בדיעבד אני מבינה
- 22 שהייתה אז תחושה של הלם עמוק. וחוסר אפשרות לעכל את הדברים" (שורות 6-7, עמוד
- 23 25). על "ההלם" ניתן ללמוד גם מעדות בעל המסעדה, עת תיאר את הקבלן לאחר שקראו
- 24 לו עקב האירוע: "מאיר ישר החזיק את הידיים שלו כמעט חטף התקף לב" (שורות 8-9,
- 25 עמוד 44).
- 26
- 27 (12) גם אם נניח בצד את סוגיית הנזק הרפואי המוחשי עקב האירוע (הנתבעים טוענים כזכור
- 28 כי לא היה מגע פיזי בין החלק שצנח לבין התובעת), הרי לטעמי, די בבהלה והאימה
- 29 מלחזות בתקרה מתמוטטת מעל הראש ושעה שנשקפת סכנה ממשית לפגיעת גוף, כדי

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

1 לבסס נזק לא-ממוני. ברי לכל בר-בי-רב שאירוע כזה לא היה אמור להתרחש, לא כל שכן
2 בנוכחות אורחים תוך חשיפתם בפני סיכון בטיחותי משמעותי.

3
4 (13) כפי שהיה ניתן להבין מעדויות בעל המסעדה והקבלן, החלק שנפל, הוא חלק מתקרה
5 אקוסטית מונמכת, כבדה, אשר מעליה מצויה תקרת בטון של המסעדה. מדובר בשטח
6 תקרה של כ-180 מ"ר (שורה 20, עמוד 52). בחלל שבין התקרות, מצויות תעלות של
7 מזגנים, ועל התקרה המונמכת הותקנו מאווררי תקרה ופתחים של המזגנים. אין מחלוקת
8 כי ההכנות והחיבורים ("הזנה" חשמלית) של מאווררים אלה מצויים למעשה בחלל שבין
9 התקרות.

10
11 (14) זאת ועוד, וזה העיקר, אין מחלוקת (וממילא אין כל עדות אחרת) שאותו חלק בתקרה
12 צנח מטה שלא בעקבות אירוע כלשהו שהוא חיצוני למסעדה (כגון: רוח, רעידת אדמה,
13 עבודות בבניין סמוך או עבודות בקומה מעל או מתחת, וכו'). למיותר לציין, כי אין כל
14 קשר גרימתי בין עצם נוכחות התובעת במסעדה לבין הנפילה. לאור זאת ולאחר ששמעתי
15 את עדויות בעל המסעדה והקבלן, מסתמן כי הסיבה לנפילת אותו חלק מהתקרה, תהא
16 אשר תהא, מקורה גורם פנימי במסעדה. במילים אחרות, הנפילה נעוצה בבטיחות התקרה
17 עצמה, בבטיחות התקנתה או בבטיחות של התקנת האביזרים עליה (כלומר מתחתיה, כמו
18 מאווררים או גופי תאורה) או מעליה (הכוונה לחלל שבין התקרות). בנדון דנן לא הוגשו
19 חוות דעת כלשהן על-ידי המסעדה או על-ידי הקבלן שיוכיחו מה היא סיבת הנפילה.

20
21 (15) כזכור, בעוד טוענת המסעדה כי הליקוי הוא בתקרה עצמה ולכן היא מייחסת את האשם
22 להתרחשות האירוע לקבלן (אשר לדידה כל עבודות השיפוצים והתקנת המאווררים
23 והמזגנים היו תחת אחריותו), האחרון גורס כי הליקוי מקורו עבודות ושינויים שנעשו
24 בתקרה (בכללם עבודות התקנת מאווררים ומזגנים שלא באחריותו) לאחר שכבר סיים
25 את עבודתו שם.

26
27 (16) כך או כך, ביחס ליריבות בין התובעת לבין הנתבעים ושאלת נטל ההוכחה, סבורני כי
28 בנסיבות העניין חל הכלל הראיתי שבסעיף 41 בפקודה, ואשר מעביר את נטל הראיה
29 לכתפיהם של בעל המסעדה והקבלן, להוכיח שאף אחד מהם לא התרשל.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

1

2 (17) המסעדה והקבלן, לא הרימו נטל זה. מעדויות עדיהם עולה כי קיים חוזה התקשרות חתום
3 ביניהם לשם ביצוע העבודות במסעדה (שורות 32-33, עמוד 40; שורה 11, עמוד 55).
4 חרף זאת, אף אחד מהם לא צירף את החוזה כדי להתחקות אחר גבולות האחריות של
5 הקבלן לפי תנאי החוזה. בנוסף, אף אחד מהם לא הראה בצורה משכנעת האם עבודות
6 התקנת המזגנים והמאווררים היו גם הן באחריות הקבלן (באמצעות קבלן משנה מטעמו
7 וכו'), או האם הליקוי שהביא לקריסה מקורו עבודות ההכנה למזגנים ולמאווררים ומה
8 היא מידת האחריות (אם בכלל) של הקבלן על עבודות אלו. המסעדה והקבלן לא הציגו
9 תוכניות עבודה, תוכנית אדריכלית אף שהייתה קיימת כזו (שורה 3, עמוד 64), תוכנית
10 קונסטרוקציה, וחשוב מכל, לא הוצג על-ידי מי מהם כל אישור הנדסי של מהנדס, של
11 מפקח עבודה או של בעל מקצוע שמאשר את תקינות התקרה או תקינות האביזרים שנתלו
12 עליה (ראו והשוו: שורה 14, עמוד 44). למעשה, מראיות המסעדה והקבלן לא ניתן
13 לקבוע מה הגורם לנפילה, כאשר הנטל עליהם.

14

15 (18) מעדויות בעל המסעדה מזה והקבלן מזה, ניתן היה להבין שעבודות המזגנים והמאווררים
16 אמנם נעשו על-ידי אנשי מקצוע אחרים, אך השאלה אם אלה היו באחריות הקבלן אם
17 לאו, אשר ממילא לא הוא "בנה" את התקרה אלא קבלן אחר מטעמו (שורות 32-33, עמוד
18 68). אשר להיקף העבודות, מעדות בעל המסעדה עולה שמדובר בעבודות מקיפות מאחר
19 והמקום "היה בטון. זה בניה של מסעדה" (שורות 11-12, עמוד 50). לאחר השלמת
20 העבודות, ניתן רישיון עסק למסעדה (שורה 13, עמוד 49). אין מחלוקת כי הקבלן תיקן
21 את התקרה שקרסה באופן מיידי וללא תמורה. בעל המסעדה רואה בכך כנטילת אחריות
22 מצד הקבלן וזה האחרון גורס שהוא עשה כן מתוך יחסי חברות עם הבעלים השני של
23 המסעדה, וכי "לא כל דבר זה כסף בחיים" (שורה 16, עמוד 56). מכל אלה, בהעדר
24 מסמכים ותימוכין נוספים, סוגיית האחריות בין המסעדה לבין הקבלן לוטה בערפל.

25

26 (19) בנסיבות אלו, בהינתן העובדה לפיה אירוע נפילת התקרה התרחש בתוך המסעדה ולכן
27 חב בעליה בחובת זהירות כלפי אורחי המסעדה, ובהינתן העובדה לפיה הקבלן הוא זה
28 שהתקין את התקרה מספר חודשים לפני האירוע ואף הוא חב חובת זהירות כלפי השוהים
29 תחת המוצר שבנה, הרי משלא הוכיח מי מהם מה היא סיבת הנפילה של חלקי התקרה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

- 1 (במילים אחרות, אף אחד מהם לא הרים את הנטל להראות שהוא לא התרשל בכל הנוגע
2 לתקינות התקרה), שניהם חבים ביחד ולחוד, ובחלוקה הפנימית ביניהם, הם נושאים
3 בחלקים שווים. שעה שהתובעת לא תבעה את הקבלן אלא רק את המסעדה והקבלן הוא
4 צד שלישי בלבד, התוצאה המתחייבת היא קבלת הן התביעה הן ההודעה לצד שלישי.
5
- 6 טענת המסעדה לפיה חל סעיף 15 בפקודה (במובן זה שהמסעדה התקשרה עם קבלן (20
7 מקצועי ומכאן שאין להטיל עליה אחריות בהיותה מזמינת עבודות בלבד), אין בידי לקבל
8 טענה זו, ולו מהטעם לפיו לא ידוע מה הגורם לקריסת התקרה. בנוסף, סעיף 15 המוזכר
9 קובע כי: "לענין פקודה זו, העושה חוזה עם אדם אחר, שאיננו עובדו או שלוחו, על
10 מנת שיעשה למענו מעשה פלוני, לא יהא חב על עוולה שתצמח תוך כדי עשיית אותו
11 מעשה; הוראה זו לא תחול באחת מאלה: (1) הוא התרשל בבחירת בעל חוזה; (2)
12 הוא התערב בעבודתו של בעל חוזהו באופן שגרם לפגיעה או לנזק; (3) הוא הרשה
13 או אישר את המעשה שגרם לפגיעה או לנזק; (4) הוא היה אחראי מכוח חיקוק
14 לעשיית המעשה שביצעו מסר לקבלן עצמאי; (5) הדבר שלעשייתו נעשה החוזה היה
15 שלא כדין". המסעדה התקשרה חוזית עם הקבלן. לא הוצג החוזה אף שהוא קיים.
16 ההתקשרות החוזית כאמור, בפרט, גבולות האחריות של הקבלן והאם היא כוללת את
17 העבודות שבוצעו בתקרה לאחר 31.12.2012 (עבודות מזגנים ומאווררים), לוטה בערפל.
18 מכאן, לא ניתן לקבוע ממצאים ביחס לתחולת הסעיף או סייגיו.
19
- 20 אשר להודעה לצד רביעי, לאחר שבחנתי את תנאי הפוליסה ושמעתי את עדויות הצדדים, (21
21 לא מצאתי בה ממש. כעולה ממסמכיה, מדובר בפוליסה "הצהרתית". הביטוח מושא
22 פוליסה זו הוא לפי התקופה המוגדרת בה והיא מופעלת כאשר מצהיר המבוטח על
23 פרויקט מסוים ומכסה את הנזק שקורה במסגרת ביצוע העבודות באותו פרויקט. שעה
24 שהמבוטח מסיים ומוסר את העבודות למזמין, הוא מעדכן את המבטחת, והביטוח עבור
25 הפרויקט הספציפי מסתיים אך היא ממשיכה להיות בתוקף ביחס לפרויקטים פעילים
26 נוספים, ככל שקיימים. כמו כן, כפי שהיה ניתן להבין מעדות העדה, ייתכן מצב הפוך;
27 משמע – כיסוי ביטוחי עבור פרויקט נמשך שנה ממועד תחילתו, גם אם תקופת הפוליסה
28 מסתיימת, ובלבד שהעבודות התחילו בתקופת הפוליסה (שורות 16-31, עמוד 75).
29

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

22) הפוליסה מושא ההליך, היא בתוקף מיום 22.9.2011 עד יום 30.9.2012, וכיסתה בין
השאר, את העבודות במסעדה, זאת מיום 21.9.2012 עד יום 31.12.2012. לפי סעיף 9(ג)
בתנאים הכלליים של הפוליסה, שעניינו "תקופת הביטוח":

4
5 "הביטוח יסתיים מיידית לגבי כל הפרוייקט או חלקים ממנו אשר ימסרו
6 למזמין הפרוייקט, או שיתחיל השימוש בהם, או שהושלמה בהם העבודה,
7 לפי המועד המוקדם מביניהם, אפילו היו מועדים אלה קודמים לתאריך
8 הנקוב ברשימה כמועד תום תקופת הביטוח. בכל מקרה לא תחוב
9 המבטחת לגבי מקרי ביטוח, שיחולו אחרי המועד הנקוב ברשימה כמועד
10 תום תקופת הביטוח, אלא אם הסכימה לכך המבטחת מראש, במפורש
11 ובכתב"
12 (ההדגשה אינה במקור)
13

23) על כן, הואיל והאירוע התרחש כחצי שנה לאחר תום תקופת העבודות לפי הפוליסה
וממילא לאחר תום תוקפה, מתקבלת טענת המבטחת לפיה אין כיסוי ביטוחי על האירוע
שהתרחש. במקרה לפנינו, אין מדובר בסייג ששולל או מסייג כיסוי ביטוחי, אלא
הפוליסה כבר אינה חלה על האירוע מאחר וכבר הסתיימו העבודות בו. הקבלן לא הוכיח
כי הפוליסה חלה גם על אירועים לאחר תום תוקף הביטוח. עדת חברת הביטוח הסבירה
כי לשם כיסוי נזקים שנגרמים לצדדים שלישיים עקב עבודות לאחר תום הביטוח האמור,
יש לרכוש ביטוח שנקרא "חבות המוצר", או כתיאורה: "קרה איזה אירוע תאונתי ממה
שהוא נתן. מהמוצר שהוא עשה" (שורות 11-12, עמוד 79). ביטוח זה הוא "פוליסה בפני
עצמה", יקר יחסית, גובה ההשתתפות העצמית בו הוא גבוהה וכך גם העלות שלו (שורות
11-5, עמוד 80).

24) מעדות הקבלן עולה, כי הוא רכש את הפוליסה באמצעות סוכן ביטוח. אשר לטענותיו
של הקבלן לעניין מה הוצע לו במעמד רכישת הפוליסה, מה הוסבר לו ומה סבר (לדבריו
חשב כי הפוליסה מכסה גם בגין אחריות המוצר) – לא הוכחו כדבעי. מסמכי הפוליסה
שרכש מדברים בעדם ולא מצאתי בהם תחולה על מקרה כגון זה שאירע. בהקשר זה,
נתתי את דעתי גם לסעיפים 11 ו-12 בתנאים הכלליים של הפוליסה שענייניהם,
בהתאמה, תקופות תחזוקה רגילה ומורחבת. ביחס לסעיף 11, סעיף זה אינו רלבנטי שכן
הנזק לא נגרם עקב עבודות תיקון התקרה (ככל שניתן לראות בהם כעבודות תחזוקה)

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

אלא לפני עבודות אלו. סעיף 12 אף הוא אינו רלבנטי, שכן אין כל אינדיקציה כי נרכשה הרחבה זו על-ידי המבוטח. בכל מקרה, סעיף קטן (א) נשען על-יסוד הקשר הסיבתי (בדומה לסעיף 11) שלא מתקיים בנסיבות העניין, וסעיף קטן (ב) מתייחס למקרה שבו הנזק אירע בתקופת התחזוקה המורחבת אך מקורו מקרה ביטוח שאירע בתקופת הביטוח. במקרה לפנינו, "מקרה הביטוח" אירע מספר חודשים מתום תקופת הביטוח.

(25) מכאן לשאלת אומדן הנזק שנגרם התובעת.

הנכות הרפואית

(26) התובעת צירפה לכתב תביעתה המתוקן, חוות דעת רפואית בתחום האורתופדי מיום 25.12.2017, של ד"ר ע' אלישוב. המומחה ציין בחוות דעתו, כי נכותה הצמיתה בגין האירוע, היא בשיעור 5% בשל הגבלה מזערית בעמוד השדרה הצווארי, לפי מחצית השיעור הקבוע בסעיף 37(5)(א) בתוספת שבתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956 (להלן: "התקנות"). עוד מצא מומחה התובעת קיומה של נכות צמיתה בשיעור 1% בגין כאבים כרוניים מתועדים בעמוד השדרה ללא הפרעת תנועה, לפי סעיף 37(2)(ג)(I) "בתקנון איבה ומשה"ב". המומחה מצא גם קיומן של נכויות זמניות: נכות בשיעור 30% למשך שלושה חודשים, נכות בשיעור 20% למשך שלושה חודשים נוספים ונכות בשיעור 10% למשך חמישה חודשים.

(27) מטעם הנתבעים, הוגשה חוות דעת רפואית נגדית, מיום 30.12.2018, של ד"ר מ' לבני. לפי חוות דעת זו, לא נותרה אצל התובעת נכות רפואית עקב האירוע.

(28) בית המשפט מינה מומחה רפואי מטעמו (פרופ' ר' מושיוב) ביום 29.1.2019. המומחה, לאחר שבדק את התובעת ביום 18.4.2019 ובחן את החומר הרפואי שהונח לפניו, ציין בחוות דעתו מיום 23.6.2019, כי לתובעת לא נותרה נכות רפואית צמיתה בעמוד השדרה הצווארי או המותני. המומחה ציין שהתובעת שהתה בחופשת מחלה מיום התאונה ועד יום 31.5.2013 ולכן סביר לקבוע שבמהלך תקופה זו, נכותה התפקודית הזמנית הייתה בשיעור 100%.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

29) התובעת חולקת על חוות דעת המומחים מטעם הנתבעים ומטעם בית המשפט ועומדת על חוות הדעת מטעמה. ברם, הצדדים – כל שכן התובעת – לא ביקשו לזמן לעדות מי מהמומחים הרפואיים. יותר מזה, התובעת לא הניחה לפני בית המשפט תשתית רפואית משכנעת שמצדיקה סטייה ממסקנת המומחה מטעם בית המשפט, אשר מקבלת חיזוק גם מחוות הדעת של מומחה הנתבעים. אשר לטענות התובעת בדבר נזק נפשי, גם כאן לא מצאתי ממש בטענות שהועלו. בכל הכבוד, הערכה נפשית לצורך הליך משפטי, אינה נעשית באמצעות התכתבות בדואר אלקטרוני (גם אם התכתבות זו מהווה אינדיקציה לפנייה למומחה נפשי או לקבלת טיפול רפואי כזה או אחר), אלא היא נעשית באמצעות חוות דעת רפואית ערוכה כדבעי לפי דיני הראיות המחייבים.

30) לאור האמור, קובע בזאת כי זולת הנכות הזמנית שנקבעה לתובעת כפי חוות הדעת של המומחה מטעם בית המשפט, לא נותרה אצלה נכות רפואית עקב האירוע.

31) בשולי פרק זה אעיר, כי התובעת צירפה לכתב תביעתה מסמך אשר נחזה כמזכר מבית החולים הדסה (ללא תאריך, ללא שם או חותמת) וכתוב עליו בכתב יד: "הממצאים גבוליים מאוד בצוואר ואם יהיה מזל 5%. ע"ש גבי ומותני – כלום". לא ברור מה פשר המסמך האמור. בכל אופן הוא חסר משמעות ראייתית שכן לא ברור על-ידי מי הוא הוכן, מתי, באיזה מסגרת והאם מי שכתב אותו הוא בר-סמכא ליתן הערכה רפואית. הפירושים ביחס לאלה אצל התובעת, אשר כאמור, צירפה אותו לכתב התביעה.

כאב וטבל

32) התובעת עותרת לפיצוי בראש נזק זה, בהתחשב בחומרת הפגיעה, בגילה, בטיפולים הרבים שביצעה, בנכותה הרפואית על-פי קביעת המומחה מטעמה, סך 35,000 ₪.

33) מנגד, לטענת המסעדה, לתובעת לא נגרם כל נזק. מעבר לתקופה שבה שהתה בחופשת מחלה, היא לא הוכיחה כי נגרם לה נזק. התובעת שבה לעבודתה. מוצע פיצוי בגובה 2,000 ₪. הקבלן מצדו טוען, כי התובעת חזרה לפעילות מלאה עוד לפני תום תקופת אי-הכושר שאושרה לה. התובעת מנסה להאדיר את נזקה ללא כל ביסוס ראייתי. הצד השלישי סבור כי גובה הפיצוי בראש נזק זה, לכל היותר, יהיה עד 7,000 ₪.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

1

2 (34 לאחר שבחנתי את חומר הראיות ושמעתי את עדות התובעת, ובעיקר, לאחר מתן הדעת
3 לחומרת האירוע ותחושות הבהלה של התובעת, כפי שביטאה אותה במילים אלו:
4 "מבוהלת", "הלם עמוק", "חוסר אפשרות לעכל את הדברים", "נסו בבהלה. בבהלת
5 מוות", הרי אין להכביר במילים את התחושות הקשות והאימה שחוותה בחושיה עת צנח
6 אותו חלק כבד בתקרה ופגע בגבה. כזכור, דובר אז באירוע "מעין" מתמשך, שבו קרסו
7 חלקים אחד אחרי השני. ללא ספק, לא מדובר בעוגמת נפש שולית או בזוטי דברים, אלא
8 בהתמודדות (לרבות נפשית) קשה בתקופה הסמוכה לאחר האירוע, גם אם זו לא הותירה
9 נכות רפואית אורתופדית או נפשית בהמשך. כזכור, המומחה מטעם בית המשפט סבר כי
10 יש לקבוע תקופת אי-כושר למשך כחודש ימים (מיום האירוע ועד סוף חודש מאי 2013).
11 לאחר כל אלה, בהתחשב גם במועד האירוע וחלוף התקופה מאז (כשמונה שנים) וגילה
12 הצעיר של התובעת, מעמיד בזאת את גובה הפיצוי בגין נזק לא-ממוני על סך 30,000 ₪.

13

14

אובדן שכר

15

16 (35 התובעת טוענת בין השאר, כי עובר לתאונה היא הייתה בריאה, פעילה ונמרצת ותפקדה
17 באופן חופשי ומלא בכל תחומי החיים. עקב התאונה היא סובלת מכאבים בגבה
18 ובצווארה המלווים בהגבלת תנועה ובקושי ניכר בעמידה ממושכת ובישיבה ממושכת.
19 בהשכלתה ובמקצועה, התובעת היא מנצחת בקונצרט ומורה למוסיקה. במועד התאונה,
20 היא הייתה סטודנטית למוסיקה ועבדה משרה חלקית כנותנת שירותים "פריילנסר".
21 בנוסף, היא העבירה שיעורים פרטיים במוסיקה. התובעת גורסת כי נוכח מכאוביה
22 וקשייה התפקודיים, יש להעמיד את נכותה הרפואית על שיעור 5%. ביחס לאובדן שכר,
23 עותרת התובעת לפיצוי בגובה כ-101,000 ₪ שמבטא פיצוי כולל בגין החודשים
24 הסמוכים לאחר התאונה, בהמשך וגם בהינתן קיומה של נכות רפואית כאמור וגריעה
25 מכושר השתכרותה בעתיד.

26

27 (36 הנתבעים טוענים מנגד, כי לא נגרם לתובעת כל הפסד שכר. במועד התאונה, הייתה
28 התובעת עובדת שכירה ועצמאית, ובכל מקרה, היא לא הוכיחה את נתוני שכרה.

29

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

1 (37) לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים בנדון, הגעתי לכלל דעה כי יש להעמיד את גובה
2 הפיצוי לתובעת בגין אובדן שכר על סך 6,000 ₪. אסביר.

3
4 (38) מצד אחד, מדובר בנזק מיוחד שטעון הוכחה בראיות ממשיות. זולת קביעת המומחה
5 מטעם בית המשפט בדבר תקופת אי-כושר, לא הוצגו ראיות משכנעות בדבר הפסדי שכר
6 כלשהם. אעיר בהקשר זה, כי גם אומדן גובה השכר החודשי של התובעת ביחס לתקופה
7 שקדמה לתאונה וגם זה שלאחריה, אינו מבוסס על ראיות ברורות ומשכנעות. התובעת
8 ביקשה להתבסס על קבלות שהיא הוציאה. התשתית האמורה אינה מספיקה להוכחת נזק
9 מיוחד שעה שנראה כי קיימים דיווחים לרשויות המס שמהם ניתן לקבל תמונה כוללת
10 ביחס להכנסה השנתית (וכנגזר ממנה ההכנסה החודשית הממוצעת) בתקופת התאונה.

11
12 (39) ואולם, מצד שני, לא ניתן להתעלם מתקופה אי-הכושר עקב הפגיעה. בנוסף, קיימות
13 אינדיקציות להיזקקות התובעת לטיפולים סמוך לאחר התאונה דבר שמעיד על מכאוביה
14 עקב פגיעתה הפיזית. אוסיף בהקשר זה, כי העובדה לפיה התובעת עבדה במתכונת של
15 ספק שירותים (לא עובדת שכירה) ובחלקיות משרה, אינה אמורה להיזקק לחובתה. אין
16 זה בלתי מופרך שסטודנטים יעבדו במתכונת האמורה, עבודות מזדמנות, לא סדירות
17 ולתקופות קצרות, כאשר היקף המשרות משתנה. על כן, בהינתן כל אלה, משהוכחה
18 פגיעה פיזית שיש בה לשבש עבודה סדירה, משהוכחה תקופת אי-כושר של למעלה
19 משלושה שבועות, וגם על מנת שלא תקופח זכותה של התובעת בגין תקופת העבר, נפסק
20 בזאת פיצוי שמתחשב גם בחלוף התקופה מאז, בגובה 6,000 ₪ כאמור. סכום זה כולל
21 פיצוי בגין אובדן זכויות סוציאליות.

22
23 (40) לא מצאתי לקבוע פיצוי בהתבסס על נכות רפואית כלשהי. כאמור, לא הוכח כדבעי קיומה
24 של נכות רפואית צמיתה. אמנם בית המשפט הוא הגורם המוסמך לקבוע נכות רפואית,
25 אך במקרה לפנינו, לא הונחה תשתית משכנעת שמצדיקה סטייה מחוות דעתו של
26 המומחה מטעם בית המשפט, ויוזכר, התובעת אף לא ביקשה לחקור את המומחה על
27 חוות דעתו.

עזרת הזולת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

41) התובעת טוענת, כי מאז התאונה היא סובלת מכאבים ומהגבלות בגבה ובצווארה, תפקודה נפגע באופן מוחלט והיא מוגבלת ומתקשה בביצוע פעולות יומיומיות רבות. בין השאר, היא מתקשה בהליכה ממושכת, בעמידה ממושכת, בהרמת משאות כבדים ועוד. לטענתה, לאחר התאונה היא נזקקה לעזרת בני משפחתה, עברה טיפולי פיזיותרפיה רבים והיא עודנה סובלת מכאבים ומהגבלות ואינה מסוגלת לשוב לרמת תפקוד מלאה. התובעת עותרת לפיצוי בראש נזק זה ביחס לעבר והעתיד בסך 22,000 ₪.

42) הנתבעים טוענים מנגד, כי התובעת הייתה בחופשת מחלה במשך 26 יום בלבד. לאחר מכן, היא שבה לעבודתה ולא נזקקה לכל עזרה, ולכן אין לפצות אותה בראש נזק זה.

43) לאחר שנתתי את דעתי לטיעוני הצדדים בנושא זה, בהינתן מצד אחד – משך תקופת אי-הכושר; העובדה לפיה התובעת נפגעה פיזית ולכן סביר ביותר שנזקקה למנוחה וסיוע; עוצמת הבהלה; ומצד שני – בהינתן העובדה לפיה התובעת ניגשה לבדיקה רפואית רק למחרת האירוע, העדר ראיות ממשיות בדבר מידת ההזקקות של עזרת הזולת (בנדון לא העידו מי מבני משפחת התובעת או מכריה; ראו והשוו עם עדותה: שורות 18-22, עמוד 35), העובדה לפיה לא נותרה אצלה נכות רפואית צמיתה; לאחר שקילת כל אלה, נפסק לתובעת פיצוי בראש נזק זה בסך 1,000 ₪.

הוצאות רפואיות ונסיעות

44) התובעת טוענת, כי כתוצאה מהתאונה נגרמו לה הוצאות רבות בגין טיפולים, נסיעות לטיפולים, רכישת תרופות, מימון בדיקות והסעות. בנוסף, היא סבלה מחרדות וביצעה טיפולים אצל פסיכולוג. התובעת עותרת לפיצוי בראש נזק זה בסך כ-12,000 ₪. הנתבעים מכחישים את טענות התובעת בנדון וגורסים כי טענותיה לא הוכחו.

45) גם כאן, מדובר בנזק מיוחד שטעון הוכחה באמצעות ראיות ממשיות (עדויות של עדים, קבלות, חשבוניות, רשימות טיפולים לצד ההוצאה הכספית בגינם וכו'). חומר כאמור לא הונח על-ידי התובעת ברמה ראיתית מספקת. מרבית הטיפולים אליהם התייחסה התובעת (פיזיותרפיה, הידרותרפיה וגם טיפול נפשי ככל הנדרש), מכוסים באמצעות הרפואה הציבורית, ולא הונחה תשתית מספיקה מדוע יש צורך בטיפולים פרטיים דווקא,

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלונית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

1 זולת שיקולי נוחיות. בכל אופן, בהתחשב בתקופה שעברה, יש להניח כי לשם טיפוליה
2 נזקקה התובעת לניידות מוגברת, וכך גם לרכישת משככי כאבים. נפסק בזאת לתובעת
3 פיצוי כולל בראש נזק זה בגובה 1,000 ₪.
4

סיכום

5
6
7 (46) התביעה של התובעת נגד הנתבעים 1-2 מתקבלת, וכך גם מתקבלת ההודעה לצד שלישי.

8
9 (47) הן הנתבעים 1 ו-2 (ביחד) הן הצד השלישי, יפצו את התובעת, ביחד ולחוד, בסך 38,000
10 ₪. לסכום האמור יתווספו שכר טרחת עורך-דין בצירוף מע"מ כדין, בסך כולל 9,000
11 ₪, וכן בהוצאות משפט שכוללות את האגרה ששולמה במעמד הגשת התביעה וגם
12 ההוצאות עבור חוות הדעת הרפואיות.
13

14 (48) בחלוקה הפנימית בין הנתבעים לצד השלישי, יישאו צדדים אלה בסכומים האמורים
15 בחלקים שווים. בריבות בין צדדים אלה, כל אחד מהם יישא בהוצאותיו.
16

17 (49) ההודעה לצד רביעי - נדחית. הצד השלישי יישא בהוצאות משפט ובשכר טרחת עורך-
18 דיין בצירוף מע"מ כדין, בסך כולל 5,000 ₪.
19

20 (50) הסכומים האמורים ישולמו תוך 30 יום, שאם לא כן, הם יישאו הפרשי הצמדה וריבית
21 ממועד מתן פסק הדין ועד מועד ביצוע התשלום בפועל.
22

23 זכות ערעור כקבוע בדין.
24

25 המזכירות - להודיע לצדדים בדבר פסק הדין ולהמציא להם כדין את העתקו.
26

27 ניתן היום, י"ד תשרי תשפ"ב, 20 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.
28

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 42166-11-16 פלוגית נ' צל עץ תמר המזרחית ואח'

מוחמד חאגי' יחיא, שופט